

Kunnskapsdepartementet

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

16/152455/KBJERK

29.07.2016

Forslag til endringer i opplæringsloven og friskoleloven: Nytt kapittel om skolemiljø.

Høringssvar fra Bærum kommune

Bærum kommune sender med dette høringssvar på forslag til endringer opplæringsloven, jfr. høringsbrev fra Kunnskapsdepartementet 20.04.2016. Vi disponerer høringssvaret vårt etter hovedpunktene i høringsnotatet.

Retten til et «trygt og god skolemiljø»

Bærum kommune stiller seg bak departementets forslag å uttrykke elevenes rettighet mer tydelig og brukervennlig gjennom formuleringen «rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring». Det er positivt at det presiseres at skolene skal ha nulltoleranse mot mobbing, vold, diskriminering, trakassering og annen krenkelse.

Ny aktivitetsplikt og skjerpet aktivitetsplikt dersom ansatte krenker en elev

Bærum kommune støtter forslaget om at plikten til å fatte enkeltvedtak blir erstattet av en aktivitetsplikt, som utløses straks mistanke eller kjennskap til en krenkelse oppstår, eller at en elev ikke har det trygt og godt på skolen.

Bærum kommune mener det er positivt at aktivitetsplikten konkretiseres i flere delplikter (følge med, undersøke, gripe inn, varsle, sette inn tiltak).

Det er også positivt at plikten til å varsle skoleledelsen fortsatt skal være lav, og at den konkretiseres med tilføyelsen «om det trengst» for gi rom for å skille mellom alvorlighetsgraden i sakene.

Bærum kommune stiller spørsmål ved hvorfor lovteksten ikke involverer foreldre/foresatte i forslaget til § 9 A-4, tredje ledd: *Dersom ein elev seier frå at han eller ho ikkje har det trygt og godt på skolen, skal saka alltid undersøkjast.*

Bærum kommune stiller seg bak forslaget om at skolene skal ha en plikt til å varsle skoleeier i alvorlige tilfeller.

Bærum kommune oppfordrer departementet til å vurdere om barns rett til å bli hørt (jfr Grunnloven § 104 og Barnekonvensjonen artikkel 12) bør stadfestes som en del undersøkelsesdelen i skolens aktivitetsplikt.

Det er positivt at formuleringen av lovteksten, og forståelsen av aktivitetsplikten, tydeliggjør at aktivitetsplikten varer helt til eleven kan ha det trygt og godt på skolen, ikke bare til krenkelsene er stanset.

Bærum kommune støtter departementets forslag om at elevens opplevelse alltid skal utløse undersøkelsesdelen av aktivitetsplikten, men at elevens opplevelse av hva som er krenkende ikke alltid kan være avgjørende for om det skal settes inn tiltak. Dersom skolen, etter å ha gjort nødvendige og tilstrekkelige undersøkelser, konkluderer med at eleven ikke er utsatt for en krenkelse eller at eleven kan ha det trygt og godt på skolen, er skolens aktivitetsplikt oppfylt.

Bærum kommune støtter forslaget om å innføre en skjerpet aktivitetsplikt ved mistanke om eller kjennskap til at en ansatt krenker en elev, og at rektor og skoleeier alltid skal varsles i slike tilfeller.

Bærum kommune støtter at skolen har plikt til forsvarlig saksbehandling, ved for eksempel å dokumentere tiltak, dersom plikten til å fatte enkeltvedtak faller bort.

Håndhevingsordning for oppfølging av aktivitetsplikten

Bærum kommune støtter departementets forslag om at det er nødvendig med en enkel, trygg og rask håndhevingsordning dersom elevenes rettsikkerhet skal ivaretas dersom skolens plikt til å fatte enkeltvedtak faller bort.

Bærum kommune støtter forslaget om at håndhevingsmyndigheten plasseres under fylkesmannens ansvarsområde. Bærum kommune foreslår at Elevorganisasjonen blir invitert til å uttale seg om et passende navn for håndhevingsmyndigheten.

Bærum kommune mener det er avgjørende at håndhevingsordningen kommuniseres og etableres på en slik måte at den ikke skaper større avstand mellom foresatte og skole, og medfører en lengre saksgang og mer byråkrati for skolene. Det er positivt at det ikke stilles formelle krav for hvordan en sak kan meldes til håndhevingsmyndigheten. Det bidrar til å gjøre terskelen lav for alle, uansett alder og språk.

Bærum kommune støtter forslaget om at skolene og skoleeiere skal få pålegg om retting og pålegg om tiltak dersom håndhevingsmyndigheten konkluderer med brudd på aktivitetsplikten.

Reaksjoner overfor skoleeiere

Bærum kommune støtter forslaget om at det er nødvendig for håndhevingsmyndigheten å sikre en oppfyllelse av pålegg dersom aktivitetsplikten brytes. Bærum kommune er usikker på om tvangsmulkt kan betraktes som det mest effektive styringsmiddelet for å drive fram aktivitet. Men med utgangspunkt i at bestemmelsen utformes som en «kan-bestemmelse», og dermed overlater til håndhevingsmyndigheten å vurdere når det er hensiktsmessig å kunne tvangsmulkten til en sak, støtter Bærum kommune departementets forslag. Bærum kommune

mener håndhevingsmyndigheten bør vurdere type mulkt og størrelse i hvert enkelt tilfelle, sett i lys av Stortingets behandling av forvaltningslovens fellesregler for tvangsmulkt (§ 51).

Andre endringer

Bærum kommune støtter departementets forslag når det gjelder endringer som berører

- virkeområder for kapittel 9 A
- skolens systematiske arbeid og en presisering av rektors ansvar
- skolens plikt til å informere elever og foreldre om deres rettigheter i nytt kapittel 9 A og muligheten til å melde en sak som brudd på skolens aktivitetsplikt til fylkesmannen
- bestemmelsene om ordensreglement og tiltak ved brudd på ordensreglementet flyttes til kapittel 9 A
- straffebestemmelsen knyttet til brudd på elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø og skolens aktivitetsplikt
- bestemmelsen om erstatningsansvar og bevisbyrde

Bærum kommune vil tilføye at språket i forslaget til lovformuleringen oppfattes som enkelt å forstå, også av elevene som har gitt sin tilbakemelding på høringsnotatet.

Med hilsen

Erik Kjelstadli
Rådmann